

2. A – Základy zahradnictví

❖ ÚKOLY PRO OBDOBÍ - 2. - 6. 12.:

1) Učební text na stránce 2 – 6 si přepište do svého sešitu

2) Nastudujte si témata:

- a) Podmítka
- b) Orba
- c) Rytí
- d) Soustava předseťové přípravy půdy
- e) Smykování
- f) Vláčení
- g) Kypření
- h) Válení
- i) Hrůbkování
- j) Příprava půdy ve sklenících a fóliovnících

➤ Při studiu používejte:

- 1) následující učební text (str. 2 - 6)
- 2) učebnice pro SŠ nebo SOU (Základy zahradnictví, Zahradnická výroba)
- 3) *internetové zdroje*

Podmítka

- provádí se podmítacími pluhy, talířovými a rotačními podmítači
- je to mělké obracení a kypření půdy po sklizni plodin
- provádí se do hloubky 5 – 12 cm
- **úkolem podmítky je:**
 - nakypřit povrch a tím zlepšit hospodaření s vodou
 - zapravit posklizňové zbytky rostlin
 - ničit plevel, zárodky chorob a škůdců

Orba

- orbou se půda obrací, drobí, kypří a promíchává (do větší hloubky než při podmítce)
- horní vrstva ornice se dostává dospod
- zároveň se zapravují zbytky rostlin, hnojiva i plevele
- provádí se převážně radličnými pluhy
- radličnými pluh při orbě odřezává skývu a na jejím místě zůstává brázda

Orba – rozdělení:

- a) **mělká** 12 – 15 cm
 - při přípravě pro setí letních plodin a pro zapravení hnoje a kompostu
- b) **střední** 15 – 24 cm
 - při setí ozimů, jařin a před výsadbou
- c) **hluboká** 24 – 30 cm
 - provádí se na podzim, pro jarní výsevy a výsadby, zejména pro hluboko kořenící rostliny
- d) **rigolovací** 60 – 80 cm
 - při přípravě před výsadbou sadů a vinic

Rytí

- ruční zpracování půdy
- provádí se na menších plochách do hloubky 10 – 25 cm
- má stejné funkce jako mělká a střední orba
- provádí se rýčem nebo rycími vidlemi

Soustava předset'ové přípravy půdy

- pro setí a výsadbu musí být půda dobře připravena
- **cílem předset'ové přípravy je:**
 - urovnat povrch pozemku
 - rozdrobit hroudy
 - nakypřit nebo utužit povrch
 - ničit plevel
 - zapravit průmyslová hnojiva nebo pesticidy

Smykování

- je urovnání povrchu půdy smykem
- smykováním se zároveň drobí hroudy a kypří povrchová vrstva půdy
- ničí se také vzcházející plevel
- provádí se většinou na jaře, po oschnutí hřebenů brázd
- je nutné smykovat šikmo na hřebeny brázd

Vláčení

- je prokypřování a drobení ornice branami do hloubky 5 – 10 cm
- vrchní vrstva se tím zároveň urovnává, rozrušuje se půdní škraloup a ničí se vzcházející plevel

- vláčením se mohou do půdy zapravovat hnojiva a pesticidy
- vláčení provádíme za přiměřené vlhkosti půdy, nesmí se mazat a musí se dobře drobit
- provádíme před setím a výsadbou
- používají se nejčastěji brány hřebové, pružinové nebo kývavé

Kypření

- provádí se pomocí kypřičů
- je to plošné zpracování uhlé půdy do hloubky 10 – 15 cm
- provádíme před výsadbou
- půda musí mít vhodnou vlhkost
- **kypřiče mohou být:**
 - radličkové
 - rotační (dají se použít i při zpracování nezorané půdy)

Válení

- je utužování a částečně i urovnání půdy válci
- drobí se jím hroudy, ničí půdní škraloup
- zvyšuje se vzlínavost vody
- **půda se válí:**
 - před setím - pro utužení a urovnání povrchu
 - po setí – pro přitlačení půdy k semenům
 - ✓ válením lze přitlačit do země i mladé povytažené rostliny mrazem
- **válce se dělí na:**
 - hladké nebo rýhované
 - lehké nebo těžké

Hrůbkování

- je příprava půdy pro některé druhy zeleniny (mrkev, petržel), které vytvářejí dlouhé kořeny
- provádí se speciálními stroji, které nahrnují půdu do hrůbků o určité šířce a výšce
- na upravené hrůbky se vysévají semena do řádků nebo dvouřádků

PŘÍPRAVA PŮDY K VÝSEVU A VÝSADBĚ

- **podle doby provádění rozlišujeme:**
 - podzimní přípravu
 - jarní přípravu
 - přípravu během vegetace
- při zpracovávání půdy musí mít půda přiměřenou vlhkost, aby se dobře drobila
- po provedení operací zpracovávání půdy musí mít půda určitou dobu na ulehnutí
- příprava záleží na plodině, kterou chceme vysévat nebo vysazovat
- provádí se do hloubky setí nebo výsadby a ve správné agrotechnické lhůtě
- **agrotechnická lhůta**
 - je doba, kdy jsou nejlepší podmínky pro určitou operaci - činnost
- jednotlivé operace vlastní přípravy je možné provádět najednou pomocí kombinátorů
- **kombinátor**
 - stroj s více druhy nářadí (smyk, brány, válce, apod.)

PŘÍPRAVA PŮDY VE SKLENÍCÍCH A FÓLIOVNÍCÍCH

- musí se provádět co nejpečlivěji
- používají se speciální mechanizační prostředky
- vhodné do podmínek skleníků a fóliovníků

- jako základní zpracování půdy se provádí úprava půdy rotavátorem
 - **rotavátor**
 - druh půdní frézy
- při této operaci se mohou do půdy zapracovávat hnojiva a kompost

POUŽITÉ ZDROJE A DOPORUČENÁ LITERATURA:

- POKORNÝ, Josef. Základy zahradnické výroby: pro odborná učiliště. 1. vyd. Praha: Septima, 2003. 104 s. ISBN 80-7216-181-4.
- TEKSL, Milan a kol. Pěstování rostlin 1: učebnice pro střední zemědělské školy. Vyd. 2. Praha: Credit, 1999. 300 s. ISBN 80-902295-7-3.